

СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЖУРНАЛИСТИ

СОФИЯ 1000, УЛ. „ГРАФ ИГНАТИЕВ“ № 4, ТЕЛ. 87-27-73, ТЕЛЕКС 22835

UNION DES JOURNALISTES BULGARES

СОФИЯ, 4, RUE GRAF IGNATIEV, TEL. 87-27-73; TELEX: 022835

№ 4^а

СОФИЯ СОФИЯ, 13. I. 1998 г.

На виеждането
на г-н Григоров

15.01.98

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Г. № 25/К. 9. 19/98
Дата 13.01.1998

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

НА

СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ ЖУРНАЛИСТИ

по к.д. № 19/1997 година

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

След конституирането на СБЖ като заинтересована страна по к.д. № 19/1997 г. и дадената ни възможност да изразим писмено становище по повод искането на група народни представители от 38-то Народно събрание за обявяване противоконституционността на § 1 /чл.9, ал.1/, §§ 5,6,7,10 и 12 от ЗИД ЗРТ, Ви представяме следното становище:

I. В искането си за обявяване противоконституционност на §§ 5,6,7,10 и 12 от ЗИД ЗРТ, група народни представители от 38-то Народно събрание се позовават на допуснати нарушения при осъществяване на процеса на приемане на закона. Сочат се нарушения, както на конституционни норми, така и на норми на ПОДНС.

Ръководството на Съюза на българските журналисти смята, че единствено в компетентността на уважаемия Конституционен съд е да установи по безспорен начин, допуснати ли са нарушения на конституционни изисквания и на норми на ПОДНС и водят ли те до противоконституционност на §§ 5,6,7,10 и 12 от ЗИД ЗРТ

II. Съобразно европейските стандарти регулаторните органи, какъвто е Националният съвет за радио и телевизия, са независими органи извън системата на медиите, чиято основна

дейност се изразява главно в две посоки:

- осъществяване на контрол над националните електронни медии, но само с оглед на това дали те в своята дейност не нарушават специалния закон, който регламентира радио- и телевизионната дейност;

- гарантиране независимостта на националните електронни медии, като възпрепятстват всяка външна намеса в работата им - от държавни органи, политически партии и икономически субекти.

Гаранция за независимостта на този орган /НСРТ/ е и начинът на конституирането му. Много точно Конституционния съд в мотивите на решението на К.д. № 19/1997 г. е посочил, че "законодателят е длъжен сред различните възможни модели за създаване на НСРТ да избере този от тях, който в най-голяма степен съответства на характера на органа, неговата независимост и значението му за цялото общество... Във всички случаи обаче, спазването на принципа на политическия неутралитет при създаването и функционирането на НСРТ е от решаващо значение за конституционносъобразността на уредбата".

Прави силно впечатление блестящото юридическо мислене в този доста дълъг пасаж от мотивите на КС. Ние не цитираме всичко казано в него, но не можем да не подчертаем следното: "Извън компетентността на съда е да дава указания за начина на използване на различните принципи (квотен, паритетен, ротационен и др. поотделно или в съчетание) при създаването на независими органи".

И въпреки това великолепно напомняне какво се получи? Нормата е спазена, а де факто начинът на избиране на парламентарната квота остави привкуса на политическо влияние и налагане и позволи атаката (отново и за кой ли път) пред КС, направи я най-малкото допустима.

Т.е. избран бе принцип и начин, който поредно разкри неспособността на политическите ни представители и създалата се опасност отново журналистите в националните медии да станат жертви на нестабилност. Този начин на действие в парламента хвърля незаслужено сянка и върху членовете на НСРТ, превръща ги без вина виновни едва ли не по начало в очите поне на част от общественото мнение. Неумелото съставяне на един толкова необходим независим орган за контрол и гарант за неза-

висимостта на медиите е проява на слабостта на политиците ни, на тяхното по същество неправово съзнание.

Всичко досега, свързано със закона за радиото и телевизията е страница, която се появява периодично в няколко Народни събрания все с грешки и без необходимите поуки.

Съставянето на НСРТ е необходима и жизненоважна стъпка напред и същевременно поредното дете на демокрацията ни, родено с дефекти.

Като ратуваме за независими и с действително обществен статут национални медии, ние, в ръководството на СБЖ оставяме на почитаемия КС да прецени по закон и съвест казуса.

Бихме искали извън предмета на конкретния въпрос, но безспорно свързан с него, да добавим и нашето огромно съжаление, че бяха свити пълномощията на НСРТ, че останаха извън тяхното ползрение проблемите на частните радио и телевизионни медии, че не се осигури в статута и мандатността им приемственост и ротация. Все условия без които решенията върху тази специфична материя са бременни с възможността от грешки и деформации. Този въпрос остава открит.

Бихме искали да напомним още, че гарантиране независимостта на националните електронни медии, гарантиране независимостта на НСРТ в частност, е задължение на законодателя не само по силата на Конституцията и специалния закон, но и съгласно международни ангажменти на България, като например Резолюция № 1 за бъдещето на общественото радиоразпръскване, приета от министрите на държавите-участнички в Четвъртата конференция на европейските министри в областта на масмедиите /Прага, 7-8 декември 1994 г./ . Тези принципи бяха потвърдени и на Петата среща на министрите /Солун, 10-12 декември 1997 г./ .

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СБЖ

д-р АЛЕКСАНДЪР АНГЕЛОВ